

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	6	Fél évre	9
Fél évre	3	Negyed évre	5
Negyed évre	2	Egy nóra	1
Egy nóra	1	Egyszám ára	4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Kivándorlás az alföldről.

Az anyakalászokat rengető, déli-bábos Alföldről is megindult a kivándorlás. Nem most kezdődött ez; már régebb idő óta tart, de eddig nem törődött vele senki, vagy nem szurt szemet. A hatóságok is csak most vettek róla hivatalos tudomást.

Negyedszázad óta tart, az Alföldről a kivándorlás. A nagy árviz után kezdődött. De nem az árviz volt az oka, hanem az ármentesítés. A kisbirtokok ugyanis képtelen elviselni az ármentesítés túlmagas költségeit, melyek legalább is két emberöltőn keresztül terhelték a kisbirtokost, a földhöz ragadt szegény embert.

De az ármentesítés más kárt is okozott. Tönkre tette a földnélküli szegény embereket. Az a föld ugyanis amelyen az ármentesítés után buzát termelt a tulajdonosa, azelőtt a szegény embereké volt. A tulajdonosa nem aknázhatta ki a mocsárt, a lápot, a kubikokat, a nádast, a füzeset.

Az a jó, áldott Tisza folyó kiöntött, minden évben szétterült a mezőségeken, ellegelt a falvak, városok alá is, de nem okozott pusztításokat. A

kapzsi emberek (az ármentesítők) szűkre szabták az ágyát, hogy elvegyék tőle a rétet, nádast, legelőt. Nem csoda, hogy a haragos Tisza visszaköveteli minden tavasszal a régi helyét és egyszer itt, máskor ott teszi csuffá a mérnöki tudományt és elpusztít virágzó városok és falvakat.

Hajdanán kiöntött. Nehány hónapig megfeküdt a vidéket, de aztán visszahúzódott a medrébe. A szegény nép áldotta érte. A folyómenti szegény falvak népének százezreit látta el a Tisza. A halászok, a molnárok, a hajósok ezr in kívül a Tisza táplálta a parasztokat is. A szegény ember, ha csak valami kis házacskája volt, elégedélt tisztességgel. A kubikokban, a mocsarakban, a tavakban, mikor a Tisza visszatért medrébe, kosarakkal, egyszerűen kézzel fogta a halat. A gyermekeinek pompás foglalkozás volt a halfogás. Nem csak annyit foghatott, amennyit családjával elfogyasztott, hanem a fölösleget megszáritotta és eladta.

Nagyban üzték még harmincz év előtt is a Tisza mentén a száritott hallal való kereskedést. Ma már hirehamva sincs. Az új nemzedék nem is

tudja, mi az a száritott hal. Szegedről az utolsó kereskedőt, a ki száritott hallal üzérkedett, az árviz pusztította ki.

Ott termelt a mocsarakban a sulyom. A mai nemzedék már azt sem tudja, micsoda az. Az én gyermekkoromban még a piaczon is árulták. A szegény embernek a tüskös, barna héju sulyom volt a gesztenyéje. Főtt állapotban izletesebb is annál. A föld nélküli paraszt sulyomlisztet csinált belőle, és úgy ette, mint a burgonyát. Még pénzelt is belőle.

Az a temérdek madár, mely a Tisza kiöntéseiben tanyázott, ellátta a szegény embert hussal, tojással. Ha a tél beköszöntött, a szegény ember ingyen szerezte be a fütőanyagot. Ha a háza teteje (sörtevasra nem került) lekivánczozott, a nádért nem kellett pénzt adni. A malaczocska, a tehén, a lovacska, a kecske, a bárány ellegészett kora tavasztól késő őszig a közlegelőn, aratáskor pedig kenyérre, adóra való kellett csak megszerezni a szegény embernek.

Igy élt hajdan a szegény ember. Ma pedig meg sem élhet, nagy az adó, munka nincs, pedig ma több a buzát termő föld, mint hajdan. De

A nagyerejű Toldi.

(Elbeszélés a honvédivilágból.)

A Réz alatti falvak, az egész Rézhegység telve volt Világos után — minden rendű s rangu menekülttel.

Egyik mint gazdatiszt, másik mint kanász zsirral bekent fekete vászony öltönyben — vagy mint drótos tót, maszkírozva jarta a falvakat s ez utóbbi vitte a hirt a menekülteknek, ha valami szaglász a nyomukba akadt.

Akad az üldözötteknek egy két pihenő napjuk, a mit biztosháznál tölthettek el.

A Bem apó hadából számos erdei fiatal tiszt közt volt egy majdnem gyermek ifju, ki — mint társai bizonyították — tevékeny részt vett a hadjáratba, s az öreg urnak is kedvence lett.

Ezt bizonynyal meg kellett érdemelni. Szemében égett a hazaszeretet lángja. — Keblében erős és bátor szív dobogott. Szépen ha kerekelt old — senki sem keresi benne a volt honvédet. De ő nem tért ki a veszély elől, maradt a bujdosókkal. Később, mikor foglyul esett — az osztrák büntetőszázadába sorozta be.

Kár, hogy a szóhagyomány családi nevét fen nem tartotta.

Igy is csak a következő ellentétekben tesztek róla említést.

Rendi szokás volt, hogy a vármegyei követek egy pár fiatalembert vigyenek fel Pozsonyba magokkal.

Ettől a hagyománytól a népképviselők se birtak rögtön megválni, s így jutottam én is fel Pestre Bottka Imre mellé, aki a Fehérgyarmati kerületet képviselte.

Még fen voltam Pesten a mikor a ház a kért honvédeket megszavazta. Kossuth betegesen jött fel a házba. Alig halhatóan kezdte beszédét (kiáltottak is több oldalról üljön le! üljön le!) azonban ő állva maradt. Fokozatosan emelkedett az ő sziveket bővülő hangja... Végre egészen betöltötte csengésével a termet, a midőn az örökre emlékezetes szavakat kiejtette: — leborulok a nemzet nagysága előtt!

Rögtön következett rá a jelentkezés. Pár nap múlva már egyenruhás honvédek keltették fel Pest lakosságát, kik utcáról utcára vig muzsikaszó mellett jártak.

Lehetett válogatni a jelentkező fiatalok közt. A Pilvax volt az intelligens fiatalok gyűlése!

Egy nap hire ment, hogy honvédek állott be Toldi!

— No ez leöl egymaga minden ráczot. Mondogatták kedv telve egymásnak az ifjak.

Harmadnapra már honvéd ruhába járt kelt az utcán és arasznál szélesebb pallos lógott az oldalán. Ott járt kelt, ahol a legtöbb ember szemébe tünt.

Ha mindent nem is, de sokat várt tőle a Buda és Pesti nép.

Ez a Toldi a czivil életben erő művész volt. Óriás váll a s ahhoz arányló mellkassal övig meztelenül mutogatta magát, karja mint rendes embernek a czombja olyan vastag volt, az izmok csak úgy duzzadtak ki rajta.

Az óriási fön durva hajerdő ült, beborítva az egész vállát.

A néphit azt tartotta róla, hogy a hajába van a rendkívüli ereje! nem is engedte, mint honvéd se levágni!

En is megnéztem, hogy dobálózott a mázsás vasakkal, mint gyermek a labdával. Egyet se birt volna közülünk így kitartani senki.

Leindult a táborba az a csapat is, a melyikbe a híres Toldi be volt osztva.

Az egymást váltó izgalmak közt szóba se jött többé Toldi. Elfelelték. Azomba sokan gondoltunk rá — mi. Vaj, mikor kapunk hős tetteiről hirt?

Megjött a hire, de nem volt köszönet benne, az I-ső ütközetnél gyáván megszökött!

Soha se hallottunk többet róla, de mint erőművészről se. Azt hiszem úgy elfutott, hogy kifutott Magyarországból — szegényében.

Morvay Károly
 1848—49-es öreg huszár.

hát élni csak kell valahogy. Ha itt nem lehet, hát kivándorol. Az ármentesítés a nagy uradalom érdekét szolgálta és tönkretette a szegény, földnélküli parasztot, mely kénytelen kivándorolni. Ez a kivándorlás évről-évre nagyobb mértéket fog ölteni.

R A.

A pénzügyminiszter az állami tisztviselők ellen.

Hónapokkal ezelőtt jelezték már, hogy a kormány elkészült az állami tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslattal. Azóta folyton szárazaltak a hírek, hogy legközelebb benyújtják a képviselőháznak és az állami tisztviselők azóta napról-napra várták, hogy mikor fog valóra válni ez a reményük.

Az állami tisztviselők azonban elég vakmerők voltak hangosan kívanni jogos követelményeik teljesítését és ezzel magukra vontak a mindenható pénzügyminiszter haragját. Különösen pedig az állami tisztviselők országos egyesülete neheztelt meg Lukács László. Ez az egyesület ugyanis — minthogy a választmányban csaknem csupa kishivatalnokok vannak — nagy erélyvel tartotta napirenden a tisztviselők fizetésrendezésének kérdését, amivel megharagította aztán Lukács minisztert.

A pénzügyminiszter nem is titkolta, hogy nem tetszik neki ez a folytonos ösztökélés és a minisztertanácsban is ő kelt ki a leghatározottabban a javát ellen.

Ez volt a hangulat, a mikor a múlt év vége felé az állami tisztviselők országos egyesülete alakuló közgyűlését tartotta és a választmányba túlyomó részben kishivatalnokot választottak be.

A pénzügyminiszter ekkor magához hívatta Vörös László államtitkár, az egyesület elnökét és fölszólította, hogy keressen valami ürügyet, amelynek alapján a választást meglehetősen semmisíteni, mert különben nem nyújtja be a fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot. A miniszter ugyanis azt kívánta, hogy magasabb rangú hivatalnokok, akikre presszióval tud hatni, legyenek a választmányban és így az egyesület életképességét korlátozai tudja.

Vörös László megígerte a miniszternek, hogy teljesíteni fogja kívánságát és szavanak állt is. — A választást formahiba miatt megsemmisítették és új választógyűlést hívtak össze. Ezen a gyűlésen aztán az elnök a legnagyobb erőfeszítéssel dolgozott azon, hogy a pénzügyminiszter második kívánsága — hogy a választmányba magasabb rangú tisztviselők kerüljenek — is teljesüljön. De hiábavaló volt minden erőlködés. A kishivatalnok nagy számban jelentek meg és az ő jelöltjeik győztek. Most, a jog, törvény és igazság negyedik évében, nagyon valószínű, hogy a pénzügyminiszter ezek után mindig fog találni valami okot, a melylyel a fizetésrendezési javaslat benyújtását újból és újból elhalasztja.

A jegyzők panasza.

— Az új rend ellen. —

Zala vármegye községi és körjegyzői memorandumot és sürgős kérvényt intéztek a megye törvényhatósági bizottságához az új jegyzői ügyviteli szabályzat pontos végrehajtása dolgában. A zalai jegyzők az új rendet nem mondhatják egyszerűsítésnek.

„Nemcsak — így szól a kérvény — hogy nem mentő arkánuma a kibontakozásnak; nemcsak hogy nem enyhítette nehézséges, kapkodó, zavart közigazgatásunk nyomoruságos állapotát, még csak meg sem olajozta a rozoga gézpetet, hogy biztosabb, gyorsabb, lelkiismeretesebb legyen, mely tulajdonságok a jó közigazgatás föltétlen attribútumai, hanem inkább sok esetben akadékoskodik s munkatorlódást okoz, amit az amugy is elavult ócska more patrio féle szervezet nem bír el. A legnagyobb jóakarral sem mondhatjuk az új rendet egyszerűsítésnek, hanem csak egyöntetűségnek, egyformásításnak. Azt az előnyt, hogy az egész országra egyforma szabályt és működési mintát hozott be, lerontja a sok lényegtelen aprólékos mókázás, a sok kellemetlen teketória, ami nem lendít az ügymeneten, nem viszi előbbre a salus respublica elvét, csak szaporítja az amugy is túlterhelt jegyzők munkakörét. Az új ügyvitel szerint a jegyzők iktatója bővebb mint volt a régi, mert öt rovat helyett most nyolcz rovatot számlál. Maga az iktatás kétszeres munkát ad, amennyiben a mutatóba is ugyanazt be kell vezetni csekély különbséggel, mint az iktatóba. Pedig a mutató el is maradhatott volna; eddig sok helyen nem vezették, nem látták annak szükségét, mert az iktató kezelése körül a jegyzőségekben, hol az ügydarabok száma az ad acta iktatás mellett alig emelkedett föl az ezer számgig, ritkán haladta azt túl, mutató nélkül is ellehet igazodni könnyen, ugyanis a beérkező ügydarabok legnagyobb része olyan, hogy elintézés után kérdés tárgya soha többé nem lesz. Alig fordul elő 10—20 olyan ügydarab egész éven át, melyben folytatolagos intézkedések válnának szükségessé. — Ezekben a memóriá mutató nélkül is igazítja a jegyzőt.

Főlösiéges az utasításnak az a vakparádé színezetű intézkedése is, hogy az iktatót a jegyző köteles naponként lezárni. Ez csak kellemetlen aprólékos mókázás, de nem a tenyeg; sőt mondhatjuk, rákényszerítése a jegyzőnek a svindleriéra, mert lehetetlen azt betartani, helyettese nincs, ki helyette aláírhatja, maga pedig sokfelé van igénybe veve, sokszor késő éjszaka, vagy csak másnap jöhet vissza hivatalos utjából, tehát csak másnap, vagy harmadnap írhatja alá az iktatót, de azért le lesz zárva napról-napra, mert muszáj! A lelkiismeretességnek, pontosságának nem az iktató a szabályozója, sem villámharitója a slendrian eljárásnak.

Ez így megy tovább az egész terjedelmes memorandum végéig. „Határozottan állíthatjuk, ugymond továbbá, hogy az új renddel sem fog javulni, a községi közigazgatás nyomoruságos, türethetetlen állapota semmit, mert azzal, hogy tyukszemünkre flastromot teszünk, nem gyógyítjuk meg a főfajásunkat. Okvetlen szükséges a szervi bajokon segíteni rögtön. Ezt meg lehet tenni a mai rendszer mellett is, segéd munkatársok kirendelesével.

Ne legyen a jegyző magára hagyatva a léleksorvasztó terhes és felelős nagy munkakörben, rengeteg gordiusi csomók megoldására kárhoztatva.

„A községi szervezet csaknem minden tevékenységét az állami funkció foglalja le, áldozzák tehát az állam is. Állítson a jegyző mellé tanult, végzett segédjegyzőt. E szomorú viszonyok mellett az is nagyon elkerüli a jegyzői kart, hogy csaknem minden törvény megnyirbálja a jövedelmét. A leltározásra sok esetben ráfizet. Az utlevélgyűből folyó jövedelme elvétetett. A magánmunkálatok tarifája oly silány, hogy alig érdemes azzal foglalkozni, ugysis csak éjszaka fordíthat erre időt, nappaliját a hivatalos

dolgok foglalják le. Arra pedig, hogy valaki éjszakáinak idején dolgozzék silány díjazásért, csak a legnagyobb szükség kényszerítheti: de az ilyen kizsartolt állapot idő előtt tönkreteszi a szervezetet.”

Kerelmüket a jegyzők a következőkben foglalják össze:

„A kormányhatalom rendeljen ki az állam költségére minden községi és körjegyző mellé alkalmas, megbízható szakértőt addig is, míg a gyökeres reformok korszaka elerkezik. Továbbá, minthogy a keszsegédjegyzők mellett nagy szükség van a jegyzői pályára készülő gyakornokokra is, vagyis olyan tartalékra, amiből a jegyzői garda nevelkedik, módot kell nyújtani a jegyzőknek arra, hogy képesek legyenek ilyen gyakornokokat alkalmazni és nevelni. Ami csak úgy lehetséges, ha a magánmunkálatok jelenlegi kegyetlenül alacsony tarifái a jog és igazságnak megfelelő magasabb tételekkel állapíttatnak meg. Ne legyen az a szegény jegyző üldözött, mostoha gyermeke a hatalomnak: ne legyen arra kényszerítve, hogy akkor, midőn közvetítő szerepet visz a nép és kormány közt, mint adó-ekzekutor, mint gyűlölt vámszedő, lépjen a nép elé, legyen mellette olyan szak ember, kire legalább az adókezelet önállóan rálehetne bízni. Legyen a jegyzőnek több ideje a község belügyeivel a nép ügyes bajával foglalkozni, hogy az benne a falu jegyzőjét, tanácsadóját, vezetőjét tisztelje és becsülje. Mert csak így lesz — s masként soha — az egyszerűsítés új rendje is helyesen megoldható.”

Debreczen város jelentéke- nyebb lakott helyei.

(Történelmi adatok.)

Össze gyűjtötte: Zol tai Lajos.

VI.

1572-ben az utolsó Bajoni örökös, Bajoni Zsófát, özvegy Pásztoi Janosnét (aki később Kenderesi Boldisarne majd Serényi Mihályne volt) itgatta be Miksa király a bajoni var tartozékaival Bank birtokába. De a Bajoni-fele banki birtok egy részéhez 1573-ban Bodó Istvan es Tibai Benedek formálnak jogot. 1597-ben Bathori Zsigmond fejedelem a bajoni varat es tartozekait — közöttük a banki portókat is — Bathori Istvántól hűtlensége miatt elvéven, Thanhauser Honoriusnak adományozta, akit e birtokba be is itgatott a varadi kaptalan. De a beigtatásnak Bajoni Zsófia ugyszinten, Kenderesi Maria, Szentmarjai Györgyné, Bajomi Zsófiának Kenderesi Boldisártól származott leánya, továbbá Sapy Ferencz, aki fia Sapy Janosnak Pásztoi Borbalától es végül Zolyomi Miklós 1598-ban ellene mondtak.

1609-ben Mondolai Judit Somlyai Istvan özvegye atyjáról álló részait Bankon, Gömöröben, — mely Bankhoz tartozik — es Rakoczon, örökösen eladja Nagy másként Bolesi Demeternek. 1621-ben pedig Ilona, Saraadi Péter özvegye ad el 33 frt. 50 dénaron egy banki telket Vas Janosnak.

A XVII. század első felebe Bank részelt a bajoni varral es tartozékaival együtt Petnehazy Istvánné, Kiraly Anna is birja zalogjogon, ami kitetszik II. Rakóczi György okleveléből, amelylyel az özv. Petnehazyne által zalogban birt bajoni uradalmat 1656-ben losonczai Banfi Zsigmondnak es nejének Kendelfy Juditnak adományozza. Erre az időre esik Bank helység elpusztulása is. Talán épen Szejdi basa 1660-diki dulása törölte ki Biharvármegye térképéről. Városunk régi jegyzőkönyvei banki beköltözöket nem említenek. Bánfy Gábor 1674-ben a maga banki birtokat Debreczen városának adja zalogba.

De más részeket már 1671-ben megszerzett ott a város, sőt egyes polgárok előbb is bereltek Bánkon. Ez időtájt Rákóczi Ferencz, a György és Zsófia fia is birtokosként tűnni fel, mert a tanács az ő részeit hasonlóképen zálogba veszi.

1745-ben a Banfy és Rákóczi bárki részeket, az egész pusztának felét, mint magban szakadt jószágokat a kincstár zálogosítja el Debreczennek 80 évre. Ugyancsak a kincstártól örököltük meg ezeket 1854-ben.

Bánk másik felét pedig, tudniillik a Szepesi-Becski-Csomaközi lineán leszármazott Boronkai Tamás részeit, nem különben Mondolai Judit Somlyai Istvánné és Sarándi Péterné részét pedig az ösiségi patens alapján, elévülés mellett bírja Debreczen városra.

A bárki templom 1703-ban még fennállott, mikor június 1-jén Pósalaki János notariusunkat kegyetlenül megverték, véresítették és kifosztották a „tolvajok“, akik ezen a környéken támadának és magukat kuruczoknak mondták.

Nemelyek szerint Bánk név nem más, mint Benedek személynének magyar alakja. Bánk legrégebb ismert papjai: Gergely 1333-ban és Marton 1336-ban pápai tized fejében 15 garast fizettek, 1352-ben 16 házból állott.

77. F a n c s i k a. Népeisége 414. A régiek Fanchik vagy Fanzkyá-nak irtak. Sőt az Árpádok korában Fancsaka, Foncska, Fancsuka személynéket is találunk. Például a Hunt Pázmán nemzetségből származott Felician comes öt fia közül a másodikát így hívták. Ennek unoka öcsésétől eredett az ugocsamegyei Fancsikay már kihalt család. Fancsika nevű helység hajdan több is volt nagy Biharvármegyében. Épen ezért bajos biztosan megállapítani, nem állván rendelkezéseimre az illető oklevelek, vajjon a mi Fancsikáinkat kell-e érteni a Czibak család által 1445-ben Bajoni Istvánnak zálogba vetett fancsikai részek, az 1451-ben Bajoni István által megvett Fancsika, valamint a Szepesi és Homroki családok birtokának mondott (1472 és 1485) Zoárdfi fele Fancsika helység alatt? 1516-ban Köbölkuthi János fia, Ambrus atya Fancsika, Vamos-Péres és Sámson stb. biharmegyei helységekben fekvő részeit a budai Palós barátoknak hagyományozza. 1552-ben a mi Fancsikánkon 14 portát irtak össze s ekkor Olyyai József, Halmosi Gergely és Bajoni Ferencz a birtokosai. A szolnoki szandsák 1572 évi fejedő deftere nem említi, hihetőleg azért, mert már ekkor egészen elnéptelenedett. Bizonyos, hogy 1589-ben már pusztá volt. Mert ez évi városi jegyzőkönyvünk Fancsikát praediumnak nevezi. 1609-ben két részt belőle a Tarkányiaktól bir zálog jogon Debreczen. 1617. és 1642-ben úgy látszik az egész pusztá felett gazdálkodik. 1657. jan. 5. Rákóczi György fejedelem a bajomi várral együtt Bánfi Zsigmondnak adja a fancsikai portiót is, amelyet B. Zsigmond fia, Gábor 1671-ben 75 frtban Debreczennek zálogosít el. 1736. Banfi Farkas, a Gábor fia 50 évre adja zálogba fancsikai birtokát, amely az 1808 és 1818 évi becsü alkalmával az egész pusztának egy harmad részében állapított meg. Ezt a város, miután a kincstártól két ízben 1745-ben és 1811-ben megörököltette, örökös joggal is megszerezte. A másik $\frac{2}{3}$ rész története előltem ismeretlen. E részek egyes családoktól jutottak Debreczen kezére.

78. P a c z. V e k e r - r e l. N. 162. Régi iras szerint Poche, Poch, Paacz. A pápai tized jegyzékben (1333-1334-ben) István nevű papja 6 garassal adózik. A XIV. században állítólag Dózsa nádor s utána fiaai bírták. Azonban Komáromi András Dózsa nádorról és a Debreczeni családról írott tanulmányában Paczot sehó-

nem említi e dúsgazdag család általa felsorolt birtokai között. A XV. század elején a Szepesiek s ezek révén anyai ágon a Péresiek is birtokosok Paczon, amazok még a reformáció idejében (1552) is megmaradtak benne. 1552-ben 17 portát számlált.

De midőn 1561-ben II. János király a német párti Boeska Miklós javait Zakolyi Jánosnak, Doroszlai Jánosnak és Ebesi Lőrincznek adományozza, Paczot már pusztának nevezi az adománylevel. 1609-ben egy részét a Tarkányiaktól zálogban használja Debreczen; 1627-ben a városi jegyzőkönyv Szepes, Ebest, Bodóházat, Fancsikát és Paczot nevezi meg a város praediumaiul. 1695-ben Bánk ismertetésénél már említett Csomaközi Zsigmondnak voltak részei Paczon. Ezt városi jegyzőkönyvünk ama följegyzéséből következtethetjük, amely szerint 1695. szept. 1-jén „Tályára protonotarius Szirmai István uram által kijelölt terminusra Csomaközi Zsigmond praetendens kívánt citatójára ebesi, szepesi, bodóházi, fancsikai, paczi, szováti praedialis portiók aránt Sarándi Dániel ur expedialtatik, holott az actor causáját deponálta.“ Veker, 750 holdas berbeadott majorság, Pacz alkotó része. E néven egy 1547. évi okmány is említi.

Az előszámlált Nagyerdő, Apafaja, Monostor, Nagycsere, Haláp, Bánk, Fancsika, Pacz, a Szabolcsmegyében fekvő Guth és a Hajdumegyéhez tartozó Savóskut Debreczen város erdős pusztái, amelyeken Nagyerdő, Apafaja, Monostor és Savóskut kivételével körülbelül 800 polgári kaszáló birtok is van.

79. N a g y h o r t o b á g y i c s á r d a. N. 12. 1699-ben a város I. Lipóttól a hortobágyi hidra új adományt, vamszedési jogot nyerve, még ebben az évben korsma házat is építtetett ott. Ez a később megújított és időnként nagyobbított vendégfogadó a vasutak kora előtti időkben a debreczeni országos vásárra jövő pesti, pozsonyi, bécsi kereskedőknek nevezetes pihenő helye; használatig posta állomás is volt. Mellette látható a Hortobágy folyó felett a múlt század harmadik évtizedében termes kőből épült kilencz ívű szép nagy hid.

((Folyt. köv.))

Debreczeni kistükör.

(Oláh Károly tanácsnok.)

Debreczeni születésű, de a családi hagyományai szerint nánási hajdu származású uri ember, kinek eddigi életpályája kiválóbban változatos.

Hajdúvármegyénél kezdette a hivataloskodást, mint délczeg vármegye-házi jegyző. Ekkor oly nagy volt a népszerűsége minden vármegyei körben, hogy a legszebben biztató jövő várt itt reá; de más belsővágnak engedve megvált a vármegyétől és a katonai pályára szánta magát, hol szinte egyike volt a jelesebb tisztnek és mint ilyen az első honvédtisztképző iskolába, a Ludovika akadémiában tanáru alkalmazzák. Egész sereg tisztet képezett ki a honvédség diszére. Majd a nagyváradi ezrednél szolgált, mint önálló századparancsnok és innét szólította el a bizalom Debreczen szabad királyi város tanácsnoki székébe, hol, időközben, szolgálati viszonyon kívül századosnak neveztetvén ki, újabb fényes jeleit adta az ő sokoldalú ké-

pességeinek nemcsak mint katonai szenátor, de városi színházunknak felügyelője is, kinek ezen minőségében korszakot képez a bájos, kedves primadonnának, Komlósi Emmának itten való szereplése . . . A tarolt virágmezők korszaka ez. A délczeg felügyelő tanácsnok ekkor mutatta a különben is elragadtatott közönségnek, hogy kell az érdemet koszoruzni . . .

Oláh Károly a most lefolyt választásnál is simán került a tanácsnoki székbe. A kulturügyek vezetésével bízott meg. Az Oláh tanácsnok képességeit tekintve szerencsés ez a választás.

Egyébként Oláh Károlyt már az édesatyja révén is kedves kötelék fűzi Debreczenhez és a «Debreczen»-hez. Nagytehetségű ügyvéd atyj Debreczen városnak főjegyzője, a »Debreczen« című lapnak pedig alapító tulajdonosa és szerkesztője volt és mint hazafias pártember, mint író maradandó érdemekkel kötelezte le az utókort. Irt egy debreczeni történelmi darabot is „Vigkedvű Mihály“ debreczeni híres főbíróról . . . Azonban a Debreczen városi tanácsnoki székben is szerepelt már odaelő bizonyos Oláh György nevezetű tanácsnok, kit, a váradi török pasa elfogatván, adókvetés útján szerzett váltságdíjjal váltottak ki a török-rabságból . . . Adja Isten, hogy Oláh Károly tanácsnok miatt (nem a török rabságba jutására, de szavazatainak a leadására czélozván), sohasem emeljük a nemes város adóját, még kevésbé pótagóját, maradjon ő mindig, mint a milyen eddig volt, a polgárság igaz barátjának; ekkor az érdemei, sikerei iránti bizalom és elismerés sohasem fog elmaradni és díszes székében közbecsülés, közszeretet fogja koszoruzni a buzgó hivatalnokot, a gavallér uri embert, a kedves barátot.

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

Apponyi a kormány politikája ellen.

A katonai tulkövetelődző, nemzeti erő gyil-os javaslatok a kormánypart belbékéjét is megbontani látszanak. Apponyi Albert, ki boldogult ellenzéki korában mindig éles bírálója volt a katonai tulköveteléseknek, a most benyújtott katonai javaslatok miatt is szót emelt Széll Kálmánnál. Azokat az ország érdekeibe ütközőnek tartja és e miatt feszültség támadt közte és a kormány között. Azonban hihető, hogy az ország rovására egyességet kötnek újból most tehát a függetlenségi Kossuth pártnak kötelessége sorompóba lépni. Mert nagy ott a baj, hol még a mamelukok is „gyilkos“ „rablót“ kiáltanak.

Városatyák igazolása.

A december 29-én megejtett törvényhatósági bizottsági tag választásokat tegnapi

délután bírálta felül az igazoló választmány, a mely dr. Kola János elnöklésével ülésezett a városháza nagytermében. Az igazoló választmány ülésén jelen voltak a tagok közül Sestina Lajos, Lengyel Imre, Vecsey Imre és Tóby Elek dr. jegygyő. Az egybegyűlt választmány sorban átvizsgálta az egyes kerületekben felvett választási jegyzőkönyveket s valamennyit kifogástalannak találta. Miután a hat kerületben megejtett választás közül egyet sem támadtak meg felebbezéssel, az igazoló választmány minden mandátumot végérvényesnek jelentett ki. Az ülés lefolyásáról felvett jegyzőkönyvet a január 29-iki közgyűlés elé terjesztik, a melyen már az új városatyák mint igazolt képviselők jelennek meg.

Kitüntetett gazdasági cselédek.

A munkában eltöltött becsületes hosszú esztendőket jutalmazta meg ismét Darányi Ignác földművelésügyi miniszter. Két debreczeni gazdasági cselédek tüntetett ki 100—100 korona jutalomdíjjal és egy szép oklevéllel, a kik közül az egyik harminczkilencz, a másik pedig harmincznégy éven keresztül szolgálta gazdáját odaadó buzgósággal. Az egyik kitüntetett munkás Gorzsás István. Hetvennyolczadik életévében van. 1864 óta, tehát harminczkilencz éven át szolgálta egyhuzamban a debreczeni Hanke családot. A másik megjutalmazott Radácsi István. Hatvanhat éves ember, 1869 óta harmincznégy éven keresztül szolgált Klein Mórész telepi tanyáján. A két kitüntetett munkás jutalomdíját és oklevelét Kovács József polgármester fogja átadni a két de- rek embernek.

A guti magfák eladása.

A guti erdőben levő 24000 darab tölgy és magfa eladása iránt szokatlan nagy az érdeklődés. A közgyűlés tudvalevőleg kimondotta, hogy a guti magfákat eladja. A városi tanács meghirdette az eladásra vonatkozó árlejtést, melynek határideje tegnap járt le. Ma délelőtt bontották fel a városháza nagytermében a zárt ajánlatokat. A felbontásnál jelen voltak Király Gyula tanácsnok, bizottsági elnök, Ábrahám László főügyész, Roncsik Lajos főszámvévő, Aczél Géza főmérnök, L. Nagy Bálint biz. tag. Összesen kilenczen adtak be ajánlatot. Az ajánlatok felbontásánál kitűnt, hogy Eisler J. és Bruder bécsi cég 258100 koronát, Berger Jenő és Horváth János (Debreczen) 225000 koronát, Kronberger Mór és fia (Budapest) 231.777 koronát, Bécsi fakereskedő r. t. 217.777 koronát, Wolfner S. (Budapest) 242.000 koronát, Eisler Józsiás és fia (Bécs) 212000 koronát, Reizmann Hermann (Kisvárd) 235675 koronát, Neuschloss-féle nasiczi gőzfűrészgár r. t. 225000 koronát ajánlottak meg a 24000 darab fáért. Az összes ajánlattevők között kettő van Wolfner S. (Budapest) 242000 koronát ajánlott, Berger Jenő és Horváth János (Debreczen) 225000 koronát adnak, a kik semmiféle feltételhez nem kötik a vételt, külön kikötéseket nem-

tesznek, elfogadják tanács által köz- zétett pályázati feltételeket. A többi ajánlattevő mindegyik kiköté- seket tesz, a feltételek módosítását ki- vánja. Olyanok ezek a kikötések, me- lyeknek teljesítése erdőcsonkításokat vonna maga után és a városnak tetemes károkat okozhatna. Két ajánlattevő által megajánlott árösszeg vehető az összes ajánlattevők között figyelembe és pedig az Eisler és Bruder bécsi cé- gé (258.000 koronát ajánl) és a Wolf- ner S. budapesti cégé (242.000 koro- nát ajánlott meg.) Igaz ugyan, hogy az Eisler és Bruder bécsi cég 16.000 kor. magasabb összeget ígér mint Wolfner, de ő is kikötéseket tesz és módosításokat kíván a tanácstól, me- lyeknek teljesítése több anyagi kárt okozna a városnak, mint amilyen összegű különbözet az Eisler—Bruder bécsi és a Wolfner budapesti cég ajánlata között mutatkozik. Wolfner S. cég elfogadja minden tekintetben a tanács által közétett feltételeket, azo- kon semmiféle változtatást nem kér. Az ő ajánlata tehát, tekintettel, hogy a másik hasonló ajánlattevő Berger—Horváth csak 225.000 koronát ajánl fel, legelőnyösebbnek ígérkezik a vá- rosra nézve és komoly, szolid aján- latnak tekintendő, melyet — hisszük, figyelembe véve a fenti körülménye- ket és indokokat — úgy a tanács, mint a közgyűlés magáéva fog tenni. A ta- nács különben holnap tartandó ülésén határoz a felett, melyik ajánlatot ja- vasolja elfogadásra a közgyűlésnek.

Szép birtokvásárlás.

Egy debreczeni érdemes polgártársunk és lelkes elvtársunk szép birtokvásárlásáról veszünk hírt. Nemzetes Zöld János polgár- társunk és neje Banyai Sára meg vásárol- ták a debreczeni pusztaszepesi 45. és 46. sztjvben foglalt összesen 95 hold 1000 négyszögöl tanya földet Böszörményi Pál és neje Liptai Esztertel 68.000 koronaért. Sok szerencsét kívánunk e szép birtokvásárláshoz.

Sorozás Debreczenben.

A katonai hatóságok a polgárral egye- temben tegnap állapították meg az idei fő- sorozás napjait. A debreczeni és közel vi- déki állítás kötelesek e szerint márczius 2., 3., 4., 5. és 6. napjain fognak a mérték alá állani. A sorozás a Pavillon-laktanyában fog lefolyni. Polgári elnök Vecsey Imre fő jegyző lesz. Katonai elnökök a honvédség- részéről Pap őrnagy, a közös hadsereg ré- széről pedig Mildner Rajmond őrnagy lesz. A sorozás a Pavillon-laktanyában fog le folyni.

A polgári failletményt

már csak e hó utolsó napjaig lehet a jo- gosultaknak a házi pénztárnál kiváltani. Figyelmeztetjük erre az érdekelteket, mert ha elkésnek, csak magok károsodnak.

Megszűnt járvány.

Hajdudorogon a gyermekek közt pusztító vörheny és kanyaró járvány szűnőfélben

van. A járvány miatt hónapokig szünetelő ajtóit ismét kinyitották s a félben maradt tanítás újra kezdetét vette.

Körvadászat a Macson.

A Steinfeld-féle maesi uradalomnak zajos napja lesz vasárnap. Lövésektől fog puffogni a táj. A vendégszeretetéről híres uradalmi tisztikar körvadászatot fog rendezni, melyre sok jeles vadász férfit hiv- tak meg. Találkozás vasárnap reggel 8 óra- kor a gazdasági irodában.

A „Polgári kör” választmányának

holnap délután 4 órára hirdetett ülése, egy órával későbbben, vagyis 5 órakor tartatik meg, a körnek Piacz u cza 7-dik sz. a. he- lységében, miről a t. tagokat ezuton értesiti az elnökség.

Egy aradi kőműves szerencséseje.

Levelet hozott a posta a mult héten Nagy Gábor aradi kőművesnek. A levél külső alakja, czimzése nagyon furesa és idegenszerű volt, szörnyen tudományos nyel- ven lehetett írva, mert még a szomszédok se értettek meg belőle egy kukkot se. A kőmü- ves fel se merte bontani, hanem nagy áhi- tattal elvitte egy fiskálishoz, hogy magya- rázza meg neki a levél nyitját. — A Nagy Gábor ügyvédje azonnal felismerte a borité- kon egy brüsszeli közjegyző firmáját. Magá- ban a levélben pedig az foglaltatott, hogy még egy felesztendővel ezelőtt elhalt Brüs- szel melletti nyaralójában egy István de Nagy nevű gazdag magánzó minden hozzá- tartozó nélkül, akiről tudvalevő volt, hogy Magyarországból származik és legközelebbi rokonai Aradon élnek. A brüsszeli közjegyző utana járt a dolognak és megállapította, hogy Nagy Gábor aradi kőműves unokaöcse az elhunytak, s mint legközelebb álló ő az egyedüli főörökös. Levelében arról is emlí- tést tesz, hogy az eddigi vagyon tisztán kör- rülbelül 60.000 korona, de lehet kétszer, háromszor annyi is, mert István de Nagy egy belga aczélsodronygyárnak volt atárstu- lajdonosa s a hagyatéknak a jelenlegi gyá- rossal szemben még függő követelései van- nak. Egyben felszólítja Nagy Gábort, hogy saját érdekében utazzék Belgiumba, ahol az örökséget személy azonosságának igazolása után fölveheti. Egy jó órába telttél amíg a szegény kőművesel mindezt megértették. Támolyogva ment haza, s reszkető han- gon mondotta feleségének a nagy, szinte hi- hetetlen ujságot, hogy gazdag emberek lettek. Nagy Gábor el is utazott a gyorsvonattal Brüsszel felé, Budapestnek, boldog remé- nyekkel, aranyos illuziókkal. István de Nagy, a Brüsszelben elhunyt nagybácsi, körülbelül 35 éve, hogy Aradot elhagyta, mint egyszerű lakatoslegény. Boszniába ment, ahol egy belga vállalkozónak a fiókgyártelepén csak- hamar munkát talált. Törekvéssel, szorga- lommal néhány év alatt annyira vitte, hogy előmunkása lett s mint ilyen egy kis va- gyont is gyűjtött magának. Emellett elmé- letileg is folyton képezte magát, úgy hogy midőn a tulajdonos egy alkalommal lejött Brüsszelből a gyártelepet megszemlélni, any- nyira föltűnt neki az egyszerű előmunkás intelligenciája, hogy megszerette s a gyár vezetőjének nevezte ki. István de Nagy ezentul a gazdája bizalmának a letétemé- nyese lett. A rokonszenv annyira kifejlődött közöttük, hogy a gazdag gyáros Brüsszelbe hívatta magához az egyszerű magyar laka- toslégyent és ott társul fogadta. Az angol regényekben szoktak ilyenek történni, s ez is inkább illenek be ilyenek, ha nem volna színigazság, Brüsszelben aztán hullott a sze- renese István de Nagy ölébe, vagyonra, te- kintélyre tett szert s mint belga honpolgár

halt meg 1902. nyarán. Nagy Gábor két nap múlva Brüsszelben lesz, s az örökség kiadásánál a belga hatóságok remélhetőleg nem fognak kifogásokkal föllépni.

Unitáriusok Mezőtúron

A mezőtúri reformátusok, mintegy hatszázán, még a múlt esztendőben kérvényt adtak be az egyháztanácsához, kérve az egyházi adók rendezését. Az egyháztanács azonban nem teljesítette a kérést, mert nem akar a konventnek a munkájába belevágni, annál is inkább, mert a konvent az adók rendezésével éppen most foglalkozik. Emiatt aztán annyira megharagudtak a hívek, hogy tömegesen lépnek ki a református egyház kötelékéből és unitáriusok lesznek.

Katonai utóállítások.

Tegnap délelőtt Szabó Kálmán tanácsnok elnöklésével katonai utóállítás volt a Korona vendéglő nagytermében. Az utóállítás több helybeli sorozásköteles egyént vettek be. Február 5-en ismét utóállítás lesz.

A debreczeni lóversenyek.

A debreczeni lovaregylet igazgatósága értesítette az istálló tulajdonosokat, hogy a debreczeni lóverseny idejéül április 25. és 26-át tűzte ki. A két tavaszi napon ismét élet és eleveenség fog uralkodni a debreczeni lovaregylet versenypályáján, az országnak legjobb urlovasai adnak itt egymásnak találkozót. A nevezések a debreczeni lovaregylet titkárával Engesszer Józsefnél jelenthetők be.

Időjárás.

A szegedi Meteor írja a hét időjárásáról: A 13 csomópont hatása alatt hidegre fordult az idő, vagyis az idej től harmadik korszaka tenyleg bekövetkezett. Ez alkalommal mint azt már jeleztem is, huzamosabb ideig fog ezen hideg idő tartani; a 20-iki csomópont gyenge jellegű ugyan, de inkább még a hidegeba felé viszi az időjárás, így egyedül a 25-iki csomópont erősebb hatása jöhet számba, amely enzhe jellegű csomópont, éven, keresztetzi a lejáró hideget és változó, legvalószínűbben csapadékos, lehet havas, vagy esős jellegű időjárást teremt. A változói csomópontok elég távoli fekszenek egymástól, így az időjárás átlagos jellege inkább nyugodt, egyöntetű leendő, kevés különbségekkel. Ezen alap jellege az időjárásnak azonban egy, a 25-iki csomópont hatása alatt egy valószínű napciklon keletkezése folytán módosulhat, amely ezen csomópontot követőleg a hideget még ezutánra is kiűjthetja, vagy pedig erős vihart, vagy szelet hozhat, de e napciklon bekövetkezését két nappal előbb már észlani lehet, amit is lapomnak a rendesnél korábban megjelenő számban közölni fogok. Ha a Napon a jelenlegi állapotok valami erős hatás következtében nem változnak meg, úgy a télnek még egy negyedik korszakára is elvethünk készülvé, hogy azonban mikor, azt már csak lapom legközelebbi számban jelezhetem. Az e hónapban még hátralevő változói csomópontok 20—25—28-ra esnek.

Történet egy forgópisztolyról.

Annak idejében a lapok sokat foglalkoztak Capp Albert századossal, akit boldogtalan szerelme kergetett a halálba. Csak a közelmúltban történt, mindenki emlékeztetik az eseményre. A kapitány szerelmes volt Ohidy Ilona nevű szép leányba, de minthogy a kaucziót nem tudta letenni, a szerelmesek nem egyesülhettek. A kétségbeesett katonatiszt Fiumében az egyik móló szélére állott, ott forgópisztolyal sziven

lőtte magát és a tengerbe esett. A tragikus esemény feledésbe ment volna már, ha egy másik tragikus esettel újból kapcsolatba nem kerül, amely a dráma emlékét ismét felújítja. — Kiderült ugyanis, hogy Capp ugyanazzal a fegyverrel lőtte magát sziven, a mellyel ezelőtt másfel esztendővel Egan Ede kormánybiztos pusztította el magát. Egan ugyanis két biztosító társaságnál volt biztosítva. Ezek vonanodtak a 40 forintra rugó biztosítási összeget kifizetni, mert a haláleset körülményeit nem látták eléggé tisztázva. Az örökösök pört indítottak a biztosító társaságok ellen és ennek során a halált okozó forgópisztoly is bizonyíték tárgya volt. A pisztolyt a bíróság mint fegyverszakértőnek Papp Albertnek adta ki. Így jutott Egan pisztolya Caphoz s az ő örökéből került a katonai parancsnoksághoz. Egan örökösei innen kikérték s a szomorú emléktárgy ennélfogva az Egan család birtokába jutott vissza.

Disznófej a politikában.

A németorosz barátságot remélhetőleg jó időre biztosította a magasabb diplomáciai észjárás. Nem kölcsönös megállapodás, nem kereskedelmi és gazdasági érdekek összeszövése, sem nemzetközi kongresszusok kötelező határozatai a biztos záloga ennek a megszilárdott barátságnak, hanem — oh diplomáciai ötletesség! — egy disznófej. Vilmos császár u. i. a mulkor vadászon, lévén egypár gyönyörű vaddisznót lőtt. A legszebb példánynak a fejét az udvari szakácsokkal gondosan elkészítette s miután hosszasan törődött azon, hogy kit lepjen vele — fényes lládóg dobozba zárta s elküldte Pétervárra a czárnak. Hogy a czári palotában mily hatást ér el a nagyfigyelemről tuskodó ajándék, az attól függ, hogy a czár és közvetlen környezeténél környezetében valóban ritka inyenckülönlegességnek tartják-e a vaddisznó fejét.

A „Polgári kör” mulatsága.

A debreczeni farsang sose volt híján jóízű, magyaros, nagyszerű mulatságoknak, az idén sem szükkölködik azok nélkül, de talán mind között a legsikerültebb a „Polgári kör” táncmulatsága lesz, mire elég biztosítékot nyújt a rendező bizottság, mely Oláh Károly tanácsnokkal az élén buzgolkodik a multság előkészítésében. A táncmulatságra a rendezőség a következő meghívót bocsátotta ki: Meghívó. A „Debreczeni Polgári”-kör saját könyvtára javára 1903. évi Január hó 25-én az „Arany Bika” disztermében Rácz Károly zenekara közreműködésével zártkörű táncmulatságot rendez, melyre kívül czimzettet és családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: Személyjegy 2 korona. Családjegy (4 személyre) 6 korona. Pályojegy (4 személyre) 6 korona (személyjegy nem szükséges). Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók és pedig: Szentkirályi Tivadar, ifj. Gyürky Sándor, Czeglédy és Polgár, Márton Gyula urak üzletében, a kör helyiségében (Piac-utca 7, sz. 1. emelet és este a pénztárnál. A meghívók kívánatra előmutatandók.

Eltűnt tisztartó.

Keresztessy István, a királytelki gróf Dessewffy-uradalom ötvenkét éves tisztartója e hó 10-én elhagyta állását s nyomtalanul eltűnt. A iesujtott család nevében az eltűnt fia, Keresztessy Gyula (Dessewffy-pusztá, utolsó posta Nyiregyháza) felkéri mindazokat akik hollétéről valamit tudnak, közöljék azt vele mielőbb.

Mik az Apponyi kívánságai?

Tegnap délután nagy tanácskozás volt a képviselőházban, amelyben a miniszterelnökök és Apponyin kívül báró Fejérváry Géza, gróf Andrássy Gyula és Bolgár Ferenc is résztvettek, de megállapodás nem történetett. Az Apponyihoz közel álló H—k szerint Apponyinak a kívánságai ezek:

1. Kívánja, hogy az 1867. XII. törvényekben a magyar nyelv biztosított jogai érvényesüljenek a hadseregben;
2. Kívánja, hogy a katonai alapokat a honvédelmi miniszter kezelése alá engedjék át,
3. Kívánja, hogy a közös hadsereg magyar ezredeiben fokozatosan csak magyar tisztet alkalmazzanak,
4. Kívánja, hogy az összes katonai iskolákban a magyar nyelvet, magyar irodalmat és a magyar történelmet intenzívebben tanítsák.

Ezek képezik a lényegét annak a memorandumnak, melyet Apponyi a miniszterelnöknek átnyújtott.

A máv. altiszti kör táncmulatsága.

A máv. altiszti kör Február hó 14-én szombaton, saját könyvtára javára az állomás éttermeiben zártkörű táncmulatságot rendez. Az idő rövidsége és a hely ez alkalommal nagyobbmértű multság rendezését nem engedi meg, ez uton is felhívja a rendezőség a tagokat és érdeklődők figyelmét, hogy legkésőbb Február 1-ig az általuk meghívandók névjegyzékét, annyival inkább sziveskedjenek a rendezőség birtokába juttatni, mivel később bejelentett meghívandók részére, legnagyobb sajnálatra, meghívókat ki nem bocsájt a rendezőség.

Az almakeréki birtok.

Az udvarhelyi Hiradó-ba olvassuk, hogy Ugron Gábor almakeréki 3800 holdas birtoka néhány hónap múlva újra kerül s allítólag a nagyszabedeni nemzetiségi bank akarja megvenni telepítési czelokra. E vészir kapcsán nevezett lap felhívja a székegy kormánybiztos, hogy ne engedje az Ugron birtokát idegen kézre s kövessen el mindent, hogy ugyancsak telepítési czelokra a kormány vegye meg.

Felülfizetések.

A Debreczeni hentes és mészáros ifjak által 1903-ik Január 3-án tartott báljokon felülfizetések a következők: özv. Medgyaszay Sándorné, Gyarmathy János 20—20 korona. Tinár ifjuság 16 korona. Gombos Ferencz, Gömör Lipót, Nagy Lajos, Rózenberg Simon 10—10 korona. Ifj. Szücs Mihály 8 korona. Ifj. Annyok Károly, Bujdosó András, Retezár Kristóf, Márkus Jenő 6—6 korona. Sakács Sándorné, Eperjessy Imre 5—5 korona. Pásztor Gyula, Hevssi Gergely, Blazsek István, Ferge István, Schaf János, Keresztessy János, Bartha Kálmán, Pányoki Károly, Nagy Jakab, Kertész Sándor, Zech József 4—4 korona. Wlk Ferencz 3 korona. özv. Gombos Ferenczné, Szilágyi Gábor, Deák István, Bundi Sándor, Balla István, Tóth András, Csaki János, Báthori Sándor, Vásári András, Erdei István, Nagy Sándor, Ifj. Nagy József, Viece István, Éva Péter, Dávid Jakab, Lovass és Ladányi cég, Kátóna József, Kiss József, Oláh Andrásné, Szücs András, Pasztor Sándor, Biró Imre, Ifj. Mikó József, Szücs Gergely, Szücs István, Nagy Gyula, Nagy Károly, Tokai János, Ormós József, Kovács János, Melyért fogadják a rendezőség nevében leghálásabb köszönetünket. Takács József elnök, Rácz Mihály pénztáros.

A Korona Takarékos és hitelszövetkezet

1903 ik évi jan. 1-én megnyitotta a 3-ik évtársulatát. Ezen új évtársulatra a beiratkozások a szövetkezet Piacz-utca 6. sz. alatti helyiségében teljesíthetők. Minden törzsbetét után **hetenként 1 korona fizetendő.** Az intézet előnye: **törzsbetétei 6 százalékos jövedelmeznek,** kötelező heti betétekkel előmozdítja a takarékoskosságot, továbbá minden törzsbetét után **200-260 korona kölcsön kapható.** Miután a szövetkezet a kölcsönnek külön visszafizetését nem kívánja, hanem a heti betétekkel törlesztődik, így a szövetkezet kölcsönei könnyű visszafizetési módozat által különösen előnyösek kereskedőknek, iparosoknak, mezőgazdáknak és hivatalnokoknak egyaránt. **A kölcsönök kezesség mellett, betáblázásra és biztosítékul elfogadható értékekre adhatnak**

A két évtársulatba beiratkozott 1529 tag heti 6948 korona befizetéssel. A befizetett tőke 464,721 korona. **A belépés ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül történhet.**

SZINHÁZ.

Műsor:

Szerdán: „C“ bérlet Doktor ur. Bohózat.

Csütörtökön „A“ bérlet Kis szökevény. Operette.

Pénteken „B“ bérlet R. Réthy Laura vendégfelléptével Traviata. Opera.

Szombaton „C“ bérlet (először) Lízelt Szinmű.

Vasárnap d. u. felhelyarákkal Fösvény. Vigjáték.

Este R. Réthy Laura vendégfelléptével Sulamith. Zsidó daljatek.

Amerikai levél.

Lezártuk egy lezárt év számadásait és az új év számára új lapot nyitunk. A számadás, melyen egy hosszú, nehéz év munkája, gondja, reménye, csalódása fekszik: a visszaemlékezések örömeinek, bujának raját támasztja föl lelkünkben. S ha a lefolyt év minket érdeklő eseményeknek sorozatán végig száll emlékezetünk: önként szakad föl keblünkben a hálaadó fohász; mert az amerikai magyarság életében korszakot alkotó események teszik ránk nézve nevezetessé, nagygyá az 1902-ik évet.

Egy felszazada él itt népünk ez óriási állam területén szanaszét szórva, s bár az utóbbi években ezrevel és ezrevel hagyja el az óhaza földét a magyar, s vándorol át s települ le a szabad Amerika földjén, úgy hogy kiszakadt testvéreink száma ma holnap egy millióra tehetjük itt: a lefolyt felszazad mégis csak nem nyom nélkül hagyta e földön a magyar nép életét.

A mily fényes, szinte világtörténelmi jelentőségű volt Kossuthal a magyarság megjelenése az amerikai földön, éppen oly szintelen, nagyobb eseményekben nyomtalan maradt itt egy egész felszazadon át a magyarság élete. S amennyiben életjelünk mutatkozott is, azt inkább rovásunkra írta az amerikai nép figyelme és a rosszul informált napi sajtó gondoskodása. Mert a „Hungarian“ gyűjtőnév alatt ismert amerikai magyarság Amerika egyes államaiban nemcsak lenézett, de szinte megvetett népfaját képezte, sőt képezi még ma is a bevándorlási invázióknak. Léven végzetes szerencsétlenségünk, hogy az óhazából kivándorolt minden népfaj, tót, horvát, szerb, román, lengyel és orosz „Hungarian“ gyűjtőnév alatt lajstromoztatik az amerikaiak által s e népek minden faji gyarlósága az

amerikai magyarság rovására jön közforgalomba. S ezt csak neveli, fokozza az óhazából kiszakadt tót testvéreink lelketlen vezéreinek ellenünk kifejtett s tüzzel, vassal forszírozott galád agitációja, mely bépkolosi gyűlölködését nemcsak a sajtóban, hanem az isten oltára mellől is szakadatlan ontja reánk.

Az amerikai magyar sajtónak lehet köszönni, hogy ez áldatlan viszonyok között, annyira is, a mennyire megmaradt, képes volt a maga faj nemzeti önértését, egyéni kvalitását, az összetartás és egyetértés ápolásával fentartani s a neve becsenyezésére szánt becstelenségeket ellensúlyozni.

S a gondviselés örök törvényének is van része abban, hogy bárhova vándoroljon is a magyar a földtekén, a faji elzüléstől s a nemzeti megsemmisüléstől megmentse a magyarok nemtője.

Hat nem fajunk előnyös végzete e az, hogy éppen annak emlékezte világánál emeli fel s tisztítja meg a rászórt salaktól a nemzeti géniusz a „magyart“, akinek az egész földtekét beragyogó fényes neve varázsánál az első magyar zászló Amerikában föllobogott?

Hat nem a gondviselés biztató jele-e az, hogy a kinek neve varázsa alatt az első magyar kunyhót rakott az amerikai földön, annak emlékezte egy felévszázaddal később glóriától övezve megjelent s a szent emlékeztetéstől beragyogó fényes neve varázsánál az első magyar zászló Amerikában föllobogott?

„Ne bánts a magyart.“

Igen, a mult évet korszakalkotóvá teszi ránk nézve az, hogy Kossuth Lajos amerikai útja ötvenedik évfordulójának emlékenél a nagy szabadsághős dicső alakjára és Kossuth igazi hűveire, a szabadságot annyi vért áldozott tiszta magyarságra hívtuk fel az amerikai figyelmet. Azután jött az óhazaiak zászlója. Majd fölállítottuk Kossuth szobrát s ezzel eldöntöttük népünk bizonytalan sorát Amerikában. Mert mint a világszabadság harcainak babérkoszorúzott hősi eleme iktattuk be az itt élő nemzedékek emlékeztetébe és Kossuth szobraban allandó emléket emeltünk a a magyar népnek mint a szabadságszeretet elsőrendű osztályosának.

Ezért nagy és dicső a mult év ránk nézve s ezért jár lelkünk a lezárt év eseményei fölött büszke önértéssel.

A gazda, mikor egy áldásos gazdag év számadását zárja le, a siker rovataival megjegyzi a pontokat, melyek az Isten kegyelméből kerültek az ég áldásai közé, de nem szükkölködik a hálaadással, sőt imája edesebb, magasztosabb, ha azon eredményeket számlálja el, melyeknek borzodására saját fáradságának, buzgólkodásának verejtéke legbősegesebben hullott. Így vagyunk mi is, mikor a lefolyt év eseményei fölött elmélkedünk és lelkünk megáll a mult év azon alkotása előtt, mely Amerikában a magyarnak jövő emelkedéséhez nyitja meg az utat s itt politikai szerepet és kulturmissziót biztosít fajunknak.

Ez alkotás a clevelandi Kossuth-szobor.

Minden amerikai magyar részese a magasztos ténynek, hogy e szobor áll s méltán töltheti el büszke önértéssel minden magyar ember kebelét, hogy e szoborban oltárt emelt egy a lángoló hazaszeretnek, mint a világszabadságnak.

A magyarok istene megengedte érni ezt az ünnepet.

Ez az ünnep tanubizonyosság nekünk és példaadás lehet minden amerikai magyarnak,

hogy ha vágyaink az emberi jogos törekvés határain túl nem szárnyalnak, nincs lehetlenség, csak az egyetértés és összetartás szent lelkedése hevítse tetteinket.

A lefolyt év eseményei tehát tényezővé avattak bennünket az Amerikában élő népfajok között s ha éppen ezért méltó büszkeséggel gondolhatunk az elmúlt év eredményeire, s boldog meglepéssel zárjuk le a mult év számadásait, most, midőn az új év számára a számadások könyvében új lapot nyitunk, tekintsünk a mult támaszkodó biztos öntudattal s egy hivatását érző népfaj nemes tettvágyával a jövő elé. A zászló, melyet az óhaza összetartásunkra küldött; az oltár, melyet Kossuth szobraban a hazaszeretnek és világszabadságnak emeltünk, szolgáljanak palladiumául az amerikai magyarságnak az egyetértésben és összetartásban.

A clevelandi monumentum emlékeztessen bennünket örökké, hogy Kossuth mint ember, mint hazafi egy nagy, szent cél képviselője volt:

Függetlenné, szabadda, nagygyá tenni a magyart.

Itt függetlenségünknek és szabadságunknak mi sem áll újában s hogy nagygyá legyünk az amerikai népek óriási munkás versenyében, és részt követelhesünk a népmilliók kulturharcában, ez új év küszöbén tűzzük ki célul, hogy egy év alatt megszerezjék az amerikai magyarságot, hogy mint külön nemzet kik hazafiságban együtt erünk, faj és valláskülömbőség nélkül szervezkedve egyesülve vehessék föl a harcot az életküdelem minden nemes versenyében. Ez legyen a jelszó, ez legyen a cél.

Ego.

Kóburg Lujza és Mattasich.

Mintegy két hét előtt az a hír terjedt el, mely szerint Mattasich Géza meg akarta szöktetni a Drezda melletti gyógyintézetből szerelmését, Kóburg Lujza hercegnőt. Mindössze annyi igaz, hogy — mint a Budapesti Naplóban közölt intervjú révén tudódott — Mattasich volt Drezdában s módjában volt beszélni a hercegnővel, kit épelméjűnek talált. De szökevényről nem volt szó.

A szenzációs közlemény után felhivatalos czáfolat jelent meg, mely úgy kívánta feltüntetni a dolgot, mintha Mattasich toladódon közeledett volna a hercegnőhöz, midőn ez udvarhölgyével Gebauer Annával kikocsizott s hogy a találkozás kellemtlenül érintette volna a hercegnőt. Mattasich e czáfolatra nyomban — ráczáfol, újra elmondva a találkozás részleteit.

Azt állítja, hogy hazugság, mintha jel nélkül közeledett volna a fenséges asszonyhoz, Gebauer kisasszony adta a jelt, a ki közvetlenül aztán, mikor a dombra felértünk, ezt mondotta neki:

— A hercegaszony annyira fölindult, a mióta önt tegnap látta, hogy megnyugtásra nem tudok más utat, mint hogy ebbe a találkozásba bolegyezzem. De kérem ne gondoljon semmi szöktetésre, egy általában semmire, mi a hercegaszonyoknak ártatna. Erre Mattasich azt felelte: Öszinteségemért őszinteséget kérek. Biztosítom, hogy az ön tudata nélkül, semmit se fogok kezdeményezni.

A felséges asszony mély megindultsággal ezalatt odaült egy fatörzsre és hosszabb szünet után ez volt első szava:

— Mégis csak van Isten! — és zokogott. Majd Gebauer kisasszonyhoz fordulva így szólt:

— Ugy-e mindig mondtam neked, hogy legelőször biciklin fogom látni!

Sült hazugság tehát — beszéli Mattasich — hogy a találkozás a fenséges asszonyra nem lett volna hatással. Szükségük van erre a hazugságra, hogy a boldogtalan hölgyet — örülnek tüntessék fel. Épen olyan hazugság, hogy ajánlkoztam volna szöktetésre, és hogy a válasz elutasító lett volna.

A fenséges asszony helyzetét nyugodtan türi, de nem nyugszik bele. Szórol szóra ezt mondta :

— Bár csak elérhetném a válást! Ismét folyamodni fogok a főmarsalli hivatalhoz, mint már többször, hogy a szabadságomat vissza nyerjem.

Tehát csupa törvényens utakról és módokról volt szó, egy pillanatig sem illegális szöktetésről. A sugalmazott cikk tendenciája világos : A herceg asszonyt (világos elmentmondással), majd aptikusnak, majd fölindultnak mondja a látogatás következtében csakhogy örülnek tüntesse fel. Nos, a fenséges asszony nem örült. Engem mint tolokodó és kéretlen henczegőt állítanak oda, a ki a találkozást kezdeményezte. Ez sem igaz. Gebauer kisasszony pedig tolokodásom áldozataként szerepel, pedig ő kezdeményezte találkozásunkat. A fenséges asszony beszélgetésünközben még azt mondta :

— Sokkal korrektebb férfiúnak ismerem Mattasichot, mintsem engedelem nélkül közeledni merészkedett volna!

Az igazság végül az, hogy én magam kértem Gebauer kisasszonyt, jelentse be azt a találkozást Pierson tanárnak. Vagyok én még mindig olyan katona, hogy gyűlölök minden titokzatosságot, alnokságot vagy hazugságot. Öt évi szenvedésem alatt csak az tudat tartott fenn, hogy a fenséges asszony változatlan kegyelemmel és bizalommal gondol rám. Mindent elvehettek tőlem, állásomat, nevemet, szabadságomat, becsületemet, de egyet nem : a fenséges asszony változatlan kegyelme és bizalmát irántam. Ez a sugalmazott cikk nem felel meg az igazságnak.

De mutassanak nekem egy sajátkezü levelet a fenséges asszonytól, amelyben felszólít, hogy menjek a magam útján, ne törődjem az ő sorsával, akkor félre állok, — sohase fog látni, sohase hallja a nevemet. De ilyen levelet sohase lesznek képesek felmutatni. Ez az a tudat, amit én a crowswigi erdőből vigaszként vittem el küzdelmes boldogialanságomba.

Vándorszinészek sorsa.

Sokan irigylik a színészetet és teljes joggal. Sok dicsőség és öröm terem a színpadon. A jó színész könnyen él és játszva hódít. Mindenki szereti, mindenki beczeni és keresi barátságát. Játszva, kaczagva áll a színész az étellel szemben ; már fog lalkozása is föltételezi a könnyüvérséget, a mi a legnagyobb boldonság ezen a világon. Mert nem az élet számtalan baja, viszontagsága teszi boldogtalaná az embert, hanem az, ha nincs kedélye, a mely vidáman el tudja viselni a bajt, kellemetlenséget. Vidám kedély, könnyü vér : ebből áll a színész temperamentum.

Persze, a legvidámabb kedélyt is megrontja az örök nélkülözés és szakadatlan koplalás. A vándorszinész az igazi művészdicsőséget csak hirtől ismeri és a színészettel együtt járó örömeiről sem tud sokat. Egyik helyről a másikra vándorolva csak azt tudja, mi a koplalás és nélkülözés. A baberről úgy álmodik, mint tőle távolosó, messze tündérországból levő dologról. Nem csoda, ha néha tragikus sors éri utól Thaliának a mostoha fiát. Két ilyen boldogta-

lan vándorszinész sorsáról ad hirt egy tudósítónk Hrussórol.

A hrussói országot mellett egy erdei kunyhóban ugyanis megfagyva, holtan találtak két embert. A zsebekben talál iratokból megállapították, hogy az illetők vándorszinészek voltak. Az egyiknek neve Kishegyi György, a másik Benedek Lajos.

A két színész már egy hét óta időzött Hrussón és minden napra hirdettek előadást, de a közönség csak nem akart érdeklődni az előadások iránt s emiatt az előadásokat nem is lehetett megtartani. A részvétlenség mellett a két színész kontója Löbl Adolf korezmárosnál napról napra nőtt. Pénteken még azzal biztatták a türelmetlenkedő korezmárost, hogy szombatra vagy vasarnapra okvetlenül pénzt kapnak Budapestről a színész-egylettől s akkor kifizetik az adósságukat. Pénteken este a két színész még együtt mulatott a korezmárosnál néhány odaváló gazdával. Másnap délelőtt hozták hírül, hogy a két színészt megfagyva találtak.

Miként kerültek a községtől jó egy órájárányira fekvő erdőbe, erre két kombináció merült fel. Az egyik verzió szerint, a mi valószínűnek látszik, az, hogy a sötét ködös éjszakában eltévedtek és barangolás közben kijutottak az erdőbe, a hol elaludtak. A másik verzió szerint megakartak szökni a korezmárostól s éjnek idején keltek utra s a kunyhóban huzták meg magukat. A két halottat a község költségén fogják eltemetni.

CSARNOK.

Vaterloo.

Erckmann—Chatrián elbeszélése után fordította : ifjabb Móríc Pál.

Esti nyolcz óráig szakadatlanul mentünk. Ekkor névszerint egy Bouvigny nevű faluba értünk. Ekkor már annyira kivoltunk állva, hogy a lábunk úgy megmerevedett, mint valami ezölöp ; mert már csak minden erőnk megfeszítésével vanszorogtunk.

A felől most már kezdtünk nyugton lenni, hogy a poroszokat jól hátra hagytuk magunk mögött. Mivel pénzem volt, betértünk a fogadóba, éjszakai szállást kérvén.

Előkotarasztam egy hat frankost, mutatván, hogy mi fizetni is tudunk. Arra szántam magamat, hogy itt reggel ruhát cserélek, azután puskámat, borjumat, tölténységemet visszahagyván, megyek egyenest haza. Mert én már a háborút befejezettnek tekintettem. És boldog valék, hogy ilyen nagy szerencsétlenségéből épkezlab menekültem ki.

Ezen éjszaka Bucheival egy kis szobában, rendes fekvő helyen, igen jóízűt aludtunk. Ugyannyira, hogy másnapra is itt rekedtünk. Nagy kényelmesen a konyhába ültünk be és pázgatva néztük, miként fő az ebéd, ekként biztatgatva egymást.

— Most csak nyugton maradjunk itt. Ekkor holnap reggelre jól kipihenjük magunkat. Azután pedig két lábravalót, két zubbonyt vásárolván, az utszéli faról megszett két takaros bottal, majd csak haza ballagunk, apró napi meneteket tartván is.

Egész elragadtattunk ettől a kellemes gondolattól.

Ugyanezen fogadóból Katiczámhoz, Grédi nénihez, Goulden urhoz is intéztem egy közös levelet. Rövidesen mindössze csak annyit irtam nekik :

„Megmenekültem . . . Hál' Istennek . . . Jövök . . . Szívöböl csókollak mindnyájatokat ezerszer és ezerszer.

Bertha József.”

Soha nagyobb örömmel és elégedetebben még nem irtam levelet. Magam adtam fel a postán a levelet és egész nap az „Arany Bárány“ fogadóban henyéltünk.

Minekutánna jól megvacsoráltunk, ismét aludni tértünk az emeletre. Mondám is Buchenak ?

— Ugy-e pajtás ez meg más, mikor az ember a maga gazdája vagy ha pedig dobszóra kell feküdni-kelni? . . .

Olyan jóízűen kacagtunk e fölött, eszünkbe sem jutott hazánk szerencsétlensége . . . ; mert ha még arra gondolva is kacagtunk volna, akkor már nálunknál nem is lett volna nagyobb gazember.

Végre másodszor is elaludtunk a jó ágyunkban . . . Ugy éjszaka egy óra tájt azonban különös zajra riadtunk fel . . . Dobszó pörgött . . . A faluban masiroztak valamiféle katonák . . . Meglöktem Buchét, de már ő is szólott :

— Jól hallom . . . Bizonyosan a poroszok !

(Folyt. köv.)

Boros Testvéreknél

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező legolcsóbb árakban. Maradékok féláron.

Egy fiatal barnaleány

ki 1000 kor. hozománnyal bir, óhajt megismerkedni egy csinos fiatal emberrel. Levelet kér a kiadóhivatalba Ibolya 4. czimen.

Olcsó forrás Narancs, citrom, déligyümölcs, kávé és friss teában Kohn Henriknél Debreczen, Gróf Dégenfeldtér 7-ik szám.

Egyszép szőke 18 éves

leány óhajt megismerkedni egy csinos fiatal emberrel, levelet kér piros szegfü 10 czimen a kiadóhivatalba.

Tanulónak felvétetik

egy 4 elemi osztályt végzett fiu. Czim a kiadóhivatalban.

Butorok

igen olcsón eladók

elköltözés miatt.

Piacz-utca 60 sz.

Himzések.

Nagyon megbízható gyár finom schweizi himzésekben — keres figyelmes tevékeny képviselőket. Az árak vám és portómentesen osztr. magyar értékben számíttatnak. Jelentkezések Za. G. 82. jelige alatt Rudolf Mosse St. Gallen (Schweiz) Zag G. 82 czi-mzendők.

Keresek szállítóképes czeget

leölt szárnyasok

állandó szállítására. Árjegyzéket posta fordultával kér

S. Froberg, Leipzig (Böttcher-Gässchen 12.)

szárnyasok kereskedése.

PÖSTYÉN-FÜRDŐ

Csúsz, köszvény, Ischias, Exsudatumok egyedüli sikeres gyógyhelye. Télen is nyitva. Kinek az utazás nehézkes, használjon **házi kúrát** a póstyéni iszappal, mely a házi orvos kezelésében minden gyógyszer felülmúl. 5-10 kg. iszap, 10-20 üveg hévízzel egy kúrára elegendő.

Használati utasítást, téli prospectust szívesen küld a fürdőigazgatóság.

Leszállított árak! Ritka alkalom!

Az idény előre haladottsága miatt az összes **ŐSZI és TÉLI** női-ruha és **costüm** szöveteinket, mosó bársonyainkat, bluz, ruhaselymeinket a meddig a készlet tart mélyen leszállított árak mellett árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa

divatáruháza

DEBRECZEN, Kossuth-utca 5.

Ügynökök.

Kik magánosoknál széleskörű ismeretséggel bírnak, **60 korona fix fizetés** és magas jutalék mellett minden község, város és megyében egy oly új cikk eladására, mely minden háztartás és polgári gazdaságnál nélkülözhetlen — kerestetnek.

Ezen ügynökösködést bárki is mint mellékfoglalkozást szabad óráiban kényelmesen üzheti. Fődolog a széleskörű ismeretség. Ajánlatok „Neuheit P. 1903.” jelige alatt **Rudolf Mosse**-hoz **Bécsbe** intézendők.

Hamisítványok

a gyengéi a mai kor kereskedelmének.

BATTLE AXE RUM

(THE NECTAR OF JAMAICA)

a fogalmak szerint a leg t ö k é l e t e s e b b.

Mellőzzük

a csekély értékű utánzatokat.

Csak eredeti üvegekben Csanak József, Geréby Fülöp utódai, Kontsek Géza, Komlósy Lajos fűszer és csemege kereskedéseikben kapható.

A. A. BAKER & Co. London E. C.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy a **takarék és hitelintézet részvénytársaság** igazgatósága a betétek után fizetendő kamatok maximumát

1903. január 16-tól

kezdődő joghatályljal

4 1/2 % -ban.

állapította meg.

Kelt Debreczennen, 1903. jan. 13.

A vezérigazgató.

Havanna Rum,

mely

ADLER ÉS GOLD

császár és királyi udvari szállítók által **KASSÁN** kerül forgalomba, az elismert legjobb és legolcsóbb

tearum.

Kapható: minden fűszer és csemege üzletben.

E rum utóbbi időben silány áruval való gyakori utánzásnak van kitéve, miért is a t. teakedvelő közönség törvényesen védett czimkéire figyelmeztetik.

— 35 esztendeje már, hogy megjelen a —

Borászati Lapok.

Ily hosszú idő óta, uttörője, vezetője, tanítója, szerető jó barátja ez a lap a **magyar szőlőtermelőknél**. Foglalkozik úgy az ojtvány, mint a szénkéneg, mint a homoki szőlők művelésével.

Nyílt, őszinte fegyverrel küzdött mindenkor a bortermelés érdekei mellett. Most már könnyebb lesz.

Az **olasz borvám fel van mondva**, egy országos borértékesítő szövetkezeti szervezetet csinál dr. Darányi földművelési m. kir. miniszter ur, a ki **200.000 koronával járul** egy központi szövetkezet létesítéséhez. — **A vidéki szövetkezetek első befektetésükhöz előleget** kapnak, a beadott mustra is előleget.

Kétszeres munkára kapjunk tehát, tanuljunk tovább. **443.825** szőlősgazda van Magyarországon.

Sok belőlük még sokat tanulhat a szőlőtermelés és a **borkezelés** terén. Tanulhat a lapból, ez a lap a

„Borászati Lapok.”

Előfizetési díja: Egy évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 k. 50 fill. Megjelen minden vasárnap.

Gazdag tartalom, olcsó előfizetés.

Mutatványt ingyen küld a kiadóhivatal Budapest Ullői-ut 25 sz. (Köztelek.)

UJ ELŐFIZETŐK, szép színes művészi kivitelű képet kapnak a „Hárslevelű” vagy „Darányi” fajta szőlőfajról, azt, a melyik jobban tetszik. **Könyvek közül választhatnak**: Szőlőink ujja alakítása: Irta **Baross Károly**, Peronospora elleni védekezés: Irta **Sajó Károly**. Fincseszövetkezetek alakítása. Pályanyertes mű. Szőlőművelés politikája. Irta **Baross Károly**.

Miért szenved ön?? Hiszen önnek gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas opeátiót is elkerülheti, ha a

valódi

THIERRY A.-féle Centifolia kenőcsöt

használja, mely **rendkívül vonzó**, a **sebek gyógyításában** valamint a **fájdalmak enyhítésében utólrhetlen**. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók mellkéménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; vögre pokolvar, körömméreg, körömgüles, a lábnak járás közben történt kisebelése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fckvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb. eseteiben. 2 tégely csomag csomagolással postadíjjal együtt 3 k. 50 fill. Temérdek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Prograd” a tégelybe van-e égetve.

Gyógyszerész A. Thierry balsam és Centifolia kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólrhetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régibb, annál jobb.pnem árt a szérnek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készenlétben e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett tartalmatlan szerből. A hol nem bizonyos, hogy az én kitünő szerem ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Czim:

Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Prograd bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerész eknél.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávei szemben.